

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet” hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanítóknak egész évre 6 korona

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legelőszörban számítottak. Nyilttér sora 50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap. A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Az udvarhelyvármegyei méhészegyesület.

Székelyudvarhely márcz. 31.

Egy lényegtelennek látszó, sokak által lebecsült gazdasági ágának felkarolása céljából az 1909. év tavaszán mintegy 50 taggal alakult meg Székelyudvarhelyen. Lázás tevékenységgel, valódi szociális érzéssel ébresztett fogékonyságot a vármegye lakosságának körében s lelkes vezetők és ügyszerető emberek támogatása révén ma már egy számottevő — 280 tagot bíró — nagy kulturegyesületként szerepel és sikeres eredményeket mutat fel elvállalt akciója terén. Terve szerű, kitartó munkásság, a tagok összetartási érzése jellemzi két éves életét. Gyűlésein megjelenik és szeretetteljes barátsággal üdvözlő egymást az egyszerű székely embertől — a legintelligensebb elemig minden rendű és rangú tényező s a barátságos színezetű eszmecserék után közgazdaságunk ezen ágának nem remélt — egyenesen meglepő — felkarolása és terjeszkedése oly eredményeket mutat fel, mely többé a szerénység köntöskébe nem burkolódhatnak. A két éves működés eredménye az, hogy nincs a vármegyének egyetlen községe, hová a méhészegyesület szelleme el ne hatott volna s a mi 2 év előtt még álmainkban sem élt — az azóta felvetődött eszmék testet öltöttek — bármelyik igénytelen kis községen is vezet utunk kereszt-

tül — megláthatjuk a virágzásnak indult méhészetet a legszegényebb méhesviskótól — a leg szebb pavillonig.

A napokban megtartott beszámoló közgyűlés oly impozáns módon adta tanujelét az egyesületben uralkodó szellemi életnek, a kifejtett tartalmas munkának, a létrehozott üdvös eredményeknek, hogy azokat közgazdaságunk érdekében nem engedhetjük nyom nélkül elre pülni. Nemcsak a megnyilvánult eleven érdeklődés és a tagoknak nagy számban való felvételése érdemel figyelmet, de a közgyűlés során elhangzott s elfogadott javaslatok, csodálatraméltó — egy akaraton egy közös célra való törekvés: a székely kis ember sorsának javítására és kedély képzésére irányuló munkamozgalom birnak megbecsülhetetlen értékkel. A közgyűlés alkalmával kibocsátott évkönyv beszámoló, felderítő és alkotó sorai egy ipari értékes munkáról tesznek bizonyosságot, mely munka a kedélyét és reményét vesztett kis ember egzisztenciáját biztosítja s oda hatol be s ott végez szép missiót hol az anyagi, szellemi és morális élet visszahátrései a legszembetűnőbbek: a falu társadalmában. Ezen az oldalon látjuk nemcsak közgazdasági, de főleg közérkölcsei szempontból értékesnek az ifjú egyesület munkáját; de nélkülözhetetlennek tartjuk az intelligens és gazdagabb osztályok érdekében is, mert nem lehet kellő képen értékelni a méhészetnek az egészségügyre való befolyását.

Mennyire más gondolkozással bírtak s meny-

nyire szívükön viselték az ősi népek egészségük úpolását bizonyítják: Babylonia, Ó-Egyiptom, Assyria, Média, Hellás népei és az ősi kereszténység, kiknél a mézzel való táplálkozás általános — sőt Latium, Sabinumban s később a nagy római birodalomban törvénynyel kötelező volt. Hazánkban a kereszténység elterjedése után, mint a papi tized és dézma ártikulusai szerinti kötelezett termelés folytán volt általános a mézzel — a leginkább — gyogyerejű táplálékkal való táplálkozás. És ma...? a rohamos degenerálódás korszakában, mikor mindenféle hamisítványokkal, mesterséges cukorral, mérges festékkel készített tészttakkal gyötörjük elcsigázott testünket — csak hogy éppen meg nem vetettük a füvek, virágok kelyheiből összegyűjtött szektárt. A méhészet százados hanyatlásának oka nem tisztán a répacukor termelés elterjedésében, hanem a népek könnyelmű életmódjában keresendő. A törvényerővel biztosított létjogot kitanáda ugyan a nádcukor gyártás, de maga az emberiség semmisítette meg, mikor tulkapásaival — könnyelműségével tisztességtelen utra térítette a méz-ipart s ez alapját elvesztvén letette el-sárgult fölőnsára vésett czéhszabályait a városok leveles ládájába. Egyetlen egy népfaj, illetve nemzet: a germán tartotta meg és karolta fel a méhészetet s élvezi annak termékeit háztartásában — ősi időktől mai napig. A méhészet a legközelebbi természetes gyogyó mód s ha nem volna más oldalról is közvetett hatása a

Erdély geológiai multja.

Dr. Szédeczky Gyula érdekes felolvasása.

— Hogy keletkezett a földgáz. —

Szédeczky Gyula kolozsvári egyetemi tanár a közelebbiről Kolozsvárt tartott országos értekezleten egy rendkívüli érdekes előadást tartott, amelyet a következőkben ismertetünk:

Hogy a földgáznak és általában az Erdélyi Medencében ismeretes bitumének képződését megértsük, a jelenlegi időtől teljesen különböző világba kell átvarázsolnom a tisztelt értekezletet, amidőn tropikus éghajlat volt a föld azon részén, ahol mi lakunk, amelyik Nyugat-Indiától Kelet-Indiáig húzódtott szigetekkel és mindazal a bűvös-bájos vonással bírt, amit a forró égvölvi tengerpartok jelenleg is mutatnak. Ez az idő a föld szerves — állati és növényi — világának harmadik nagy időszaka volt. Ennek az időszaknak közepe táján rakódtak le a tenger fenekén a methángáz adó erdélyi rétegek. Ezidőtájt azonban már kisebb területre szorult és helyenként egészen el is zárkózott a földünk derekán kekeny vonulatban végighúzódó előbb említett tenger úgy, hogy az elzárt medencék teljes beszáradásuk előtt csak időnként léptek összeköttetésben a nagy, nyílt tengerrel.

Az így elzárt tengernek állatvilága teljesen különbözött az előbb említett nyílt tenger állatvilágától. Kisebb mennyiségben előforduló halak, kagylós állatok és egy Sirenának maradványain kívül apró, egyesjű állatok: Globigerinák gombostűfejűnél kisebb héjaival találkozunk rendkívül nagy mennyiségben az elzárt tenger lerakódásaiban.

Ennek a haldokló, beszáradó tengernek a vizéből váltak ki azok a különböző sóanyagok, amelyek a tenger vizében feloldva voltak.

A földgáz és a többi bitumének képződésénél

tehat elsősorban ezekre az apró szervezetekre kell gondolnunk, amelyek az erősen sósá vált tengerben a többi lakóknak elmenekülésével vagy az élehetetlenebbek elpusztulásával a helyzet uraivá lettek.

A bitumének mesterségesen is előállították állatokból és növényekből 350 fok C. hőmérsékletén és 15-30. atmoszféra nyomásánál. A nagy nyomást könnyen elképzelhetjük ezekben a rétegekben, ha tudjuk, hogy magának ennek az időszaknak lerakódásait 1000 méter vastagságnál nagyobbra becsülhetjük. A szükséges hőfokot is megtaláljuk a nagyobb mélységekben és különösen abban a körülményben, hogy ennek az elzárt közt tengernek a partjai közelében több tengeralatti vulkáni kitérési mentek végbe, melyeknek hamuja, a daczittufa, ott fehérlik a legtöbb gáztartó réteg felett.

A földgázt tartalmazó rétegek részint homokból állanak, ami a gáznak kitűnő gyűjtője, részint pedig sűrű agyagos, márgás rétegekből, amelyek az illanó gáznak elzárói. Ezek a rétegek össze vannak rándosodva, mert a föld kérge a vulkáni működéseknél melegeit vezetőit és kisebb helyre zsugorodott. A rándozások legfelső antiklinális részében gyűlnek meg a földgázok. A földgázok keresésénél tehát első sorban a rándozások legfelső, nyereg alakú vonulatát kell megállapítanunk. Ha a rándosodásnál repedések támadtak a fedő rétegekben, a földgáz a repedésekben magától elszáll. Ilyen illanó gáz több helyen lett ismeretes, miután a kiserármási gázkut felkeltette a közönség érdeklődését.

Ennek a tropikus éghajlatnak szárazföldi állatvilága is sajátos, maljai típusú volt.

A harmadik időszaknak következő periódusában kisebb helyre szűkült tenger volt a mi vidékünkön, amelyik Alos-Ausztriától az Aral-tóig húzódtott nem nagyon széles vonulatban. Miután a tenger sótartalma a megelőző periódusban kivált, csak félig sós vize volt ennek a sarmatjai tengernek és abban ismét a

megelőző idő állatvilágától teljesen különböző más élet képződött. A meleg éghajlat még mindig megvolt az ő maljai állatvilágával.

A következő periódusban a szűkülés folytán keletre, a Fekete tenger, Káspi-tó és Aral-tó vidékére húzódtott tenger beszáradó vizének a szeltes totemesen a mélyre süllyedt. A mi vidékünkön helyette apróbb és apróbb édesvízi medencék sorozata következett egymásután, a változó viszonyoknak megfelelő változó élettél. A maljai szárazföldi állatvilág is elvándorolt keletre, ahol jelenleg is találjuk ezeknek utódait. Helyettük afrikai állatvilág jött hozzánk, mert a visszahúzódó tenger nyomán tektonikus területen szárazföld kapcsolta földrészeinket Afrikához.

Ha már most a tenger eme keletre vonulása okát kutatjuk, rá kell mutatnunk a harmadik időszak egész folyamán tartott ama hegyképződésre, amelyre lassankint az afrikai Atlas-hegység, az Alpések, a Kárpátok, a Kaukázus és a Himalája vonulatát gyűrte fel, részben az előbbi tengerek helyén.

A hegyképződésnek a következménye lett a klíma fokozatos megváltozása, ami hideget, jégkorszakot hozott a mi vidékünkre is. A hideg elriasztotta tőlünk az afrikai állatokat, helyükbe arctikus élet települt meg nálunk.

Az állatvilág eme vándorlásának tanuja volt már az ember is Európában, valamint Ázsiában.

És itt rá kell mutatnunk az emberi művelődés legfontosabb rugójára, a tűzgyújtás felfedezésére, aminél bizonyára lényeges szerepe volt a zord, a mostoha természetnek, a hideggé vált klímának. Ez az isteni szikra a kulcsa annak a magas fejlettségnek, amelyre az állati életű ősember a mai műveltségig jutott.

A föld életének következő fejezetében a nagy beszakadások játéka lényeges szerepet, amelyek a jelenlegi Földközi tengert létrehozták és az Aegei-

gazdasági berendezkedésben, ez is elég indok, hogy a degeneráló emberiség, mint kultur és felvilágosult társadalom — azt háztartásába újra bevigye. A germán nemzet kulturális intézményeiben a méhészet első helyet foglal el. Iskolái, kórházai mellett gyönyörű méhes pavilonok vannak. Méztermékeiből, gyári uton előállított méztésztaiból milliókra menő értékben importál hozzánk és mi annyival szegényedünk.

Lényeges munka vár vármegyei méhészegyesületünkre, mert közvagyonosodási szempontból fokoznia kell a termelést — egészségügyi tekintetben le kell győznie a társadalom helytelen fellegását.

Az egyesület titkára által közrebocsátott statisztika számai szerint 10.000 nél több méhes család van a vármegye lakossága kezén. Elég tekintélyes szám, de ennek meg kell kétszereződnie, hogy a méhészet jövedelmezősége észrevehető nyomokat vessen a nép vagyonosodásában. Örömmel látjuk a méhészegyesületnek a méhészeti ipar szervezésére és operálására irányuló törekvését s a méhészeti eszközök, kaptárak, kasok készítését célzó tanfolyamok szervezését, mint a tulajdonképeni gazdasági házi ipar létesítését, de végtelenül szükségesnek tartjuk a méz feldolgozására irányuló — az emberi egészségre annyira fontos — mézipari tanfolyamok szervezését is, hogy egyfelől a termelés fokozásával a méhészet végleges gyökeret verjen a népekben, másfelől a méz ne csak nyers állapotban, hanem feldolgozva is kerüljön piacra, s ennél fogva az egészségre káros tézstakészítményekét háztartásunkból — piacainkról szorítsuk ki. Ezen munkájához az egyesület nemcsak az illetékes körök, de az egész társadalom támogatását is megertheti.

Székelyföldünk mostoha közgazdasági viszonyai, a falu életében rohamosan hanyatló morál,

teger azután a Bosporus kezdetével a régi tenger pontusi kis maradványát is hozzácsatolván, annak vízszintét vagy 25 méterrel felemelte és szerves világot is lényegesen megváltoztatta.

A hideg nem kedvez a szerves világnak, a meleg idő hatalmas alakjai helyett szegényes, elsatnyult fajták foglalják el a területet. A tenger visszajöttével és a hegyeknek kopásával a nagy eljegesedések megszűntek, de a szerves világ még mindig magán hordja a szegényes, elsatnyult jeleket.

Általában azt tapasztaljuk a földön egymást váltó szerves világ szemlélésénél, hogy az erősebb, az ellenállóbb fajták, amelyek a mostoha viszonyokkal meg tudnak birkózni, megmaradnak, az érhettelebb, gyengébb fajták pedig, ha idejekorán el nem menekültek, elpusztulnak, kivésznek.

Ha az ember életét vizsgáljuk Erdély földjén, konstatálhatjuk, hogy azelőtt itt jobb élet volt, az utóbbi időben a viszonyok rosszabbra fordultak. A sós talajnak nem örül a gazda, mert ezt csak kevés növényfajta bírja ki. Gazdaságunk emelése végett sós után nyultunk a föld mélyébe, de helyette becseres földgázt kaptunk. Tudnunk kell, hogy a modern művelődésnek egyik fő rugója a vastermelés, amelyik hőenergia nélkül el sem képzelhető. Acélgépek zakatolását óhajtuk biányzó iparunk megteremtésére, anyagi és szellemi haladásunk, megerősödésünk előmozdítására. Az 1909-ben termelt nyers ásványanyag értéke körülbelül 24 milliárd korona volt és ennek legalább fele az energiát tartalmazó szén és bitumenre esik. A földgázt tehát mintegy kárpótlásul adta a természet Erdély mostoha, sós talajába, ami tehát természetesen Erdély lakosait illeti meg. Az a kérdés van-e bennünk annyi erő, hogy ezt a nagy kincsset mostoha viszonyaink között öntudatosan és célszerűen fel tudjuk használni, hogy az nekünk adjon melet, nekünk világítson, bennünket erősítsen anyagilag és szellemileg. Ha igen, úgy biztosítva lesz jövőnk és utódaink sorsa.

Ez az, amit mindnyájan óhajunk és munkálói kívánunk, mert enélkül az a sors vár ráuk, melyet a föld életében az elsatnyult, e'pült, érhetteletlen nemzedékek soraúl ismertünk meg.

az elhatalmasodott korcsmázás, bedugult kereseti források mindmegannyi követelői a méhészet terjeszkedésének s ha ezt oly kitartó szorgalommal és lelkesedéssel munkálja a méhészegyesület, mint a minő tevékenységéről eddig számot adott, készséggel támogatjuk minden mozgalmában.

Megismerve a méhészegyesület eszmei és gyakorlati céljait, látva a nemes törekvést és szép eredményeket — erős a reményünk, hogy ezen egyesület virágzásnak indul s az egyesület zászlaja alatt tömörült tagok anyagi és szellemi haladása biztosítva lesz. (1.)

KRÓNIKÁS JEGYZETEK.

Székelyudvarhely, márczius 30.

Az osztrák válság.

Nagyon bele kell élnünk magunkat az osztrák „alkotmányos” fogalmakba, hogy az Ausztriában most kitört parlamenti válság okait megérthessük. Röviden összefoglalva, odaát most az történt, hogy a kormány azért unpot'tatta el a Reichsrathot, hogy utat nyisson a — tizenegyedik szakasznak. Ez a szakasz ugyanis csak akkor alkalmazható, amikor a Reichsrath nioce egyült; mivel pedig a csehek obstrukciója azzal fenyegette a kormányt, hogy rövidesen exlex-állapotba jut, ennél fogva a kormány azt a végtelenül egyszerű expedienst választotta, hogy elnapolja a Reichsrathot és akkor a budget provizóriumot, az ujonczozást, a bankszabadalom meghosszabbítását, szóval az állami szükségleteket a tizenegyedik szakasz utján lépteti életbe.

Az ok, amely erre vezetett, természetesen a nemzeti vetélkedés. Ausztriában ez idő szerint nem képzhető olyan kormány, amely valamennyi kívánalomnak eleget tudjon tenni. A féltékenység, a fajbarcz oly erős, hogy a kormány semmiféle irányban sem képes valamely „kiegyenlítő” lépést tenni anélkül, hogy az a másik részen felzúdulást ne okozzon. A mostani kormány olyan többségre támaszkodik, amelynek fő alkotó része a német nemzeti szövetség; már ez a körülmény elegendő arra, hogy a kormányt éles ellentétbe állítsa a csebekkel, sőt az egész szláv unióval. Ebben a helyzetben ugyanis a kormány abszolúte nem tehet semmit a szláv követelések és érdekek javára, mert minden előzékenységgel, amelyet a szláv unióval, főleg pedig a csebekkel szemben tanusitana, a maga többségét bontaná meg és az őt támogató pártokat fordítaná maga ellen.

Ámde az osztrák kormánynak messzeható terve van: meg akarja csinálni az új véderőtörvényt a nagy létszámemeléssel. Ezt pedig a tizenegyedik szakasz utján nem lehet megcsinálni, mert a közlakosság és az állam állandó új megerősítését jár, mire pedig a 14 § a kormánynak fölhatalmazást nem ad. Az osztrák kormánynak tehát mégis csak arra kell törekednie, hogy az elnapolás, az azt nyomon követő fölmozgatás és az új képviselőház megválasztása után a parlamenti helyzetet orvosolja, az ellentéteket kiegyenlítse, munkaképes többséget teremtsen és az obstrukciót kiküszöbölje. Hogy ez a végsőig feszült nemzeti ellentétek mellett, amelyeket a választások igazalmi aligha fognak enyhíteni, nem valami könnyű feladat, azt mindenki láthatja.

Azt látjuk tehát, hogy a kormányok nagy tervének a létszámemeléssel egybekötött új véderőtörvénynek az osztrák parlamentben való keresztülvitele egyáltalán nincs biztosítva.

A véderőtörvény így hát alkalmul fog szolgálni az osztrák nemzetiségi pártoknak az erőmérkőzésre. Úgy látszik, ez érzi az osztrák kormány is, és ezért törí, gyótri, puhítja az osztrák pártokat elnapolással, fölmozgatással. C-akbogy az osztrák kormány könnyen úgy járhat, hogy a mostani kezelhetetlen parlament helyébe még radikálisabb, még kezelhetetlenebb parlamentet kap. Mert ennek a válságnak a lényege mégis csak az, hogy azokat a heterogén alkotórészeket, amelyekből Ausztria áll, nem lehet egy egészséges államtestté összeforrasztani. Az egészséges állami gondolat a parciális, széthúzó törekvésekkel szemben megint csatát veszített. És könnyen meglehet, hogy nemoakára megnyílik Ausztria fejlődésének új korszaka, amelyben ez a mesterségesen összetakolt „állam” föl bomlik természetes alkotórészeire, amelyek azután, megszabadulva a leonygzó kötelektől, sokkal könnyebben férhetnek meg egy lazább szervezetben egymás mellett, mint

ahogy egymással most szorosan összekötve megférnek.

Az ipar alakulása.

Korunk közgazdaságában a kapitalizmus uralkodik. A tőke uralma átalakította azokat a közgazdasági alakulatokat, melyek a családi étellel szoros kapcsolatban évszázadokon át uralkodtak. A tőke hatalmának kifejlesztésére szültek voltak azok az intézkedések, melyeket társaság és állam ezelőtt az egyesek és a családok gazdaságának biztosítására szabtak; a korlátok, melyek előbb az egyesek gazdaságának fönnállása céljából szükségesek voltak, a tőke kifejlesztését gátolták: neki a teljes szabadság, működésének a föltétlen szabad tér, a gazdasági élet teljes folszabadítása kellett.

A tőkeuralom által az ipari terén megteremtett helyzet: a gyárak és a nagyvállalatok szereplése, a kézművesség, vagy a kisipar, valamint a háziipar állapota a legújabb időben már azért is mélyebb tanulmányozást igényel, mert az iparfejlesztésnek minden oldalról hangoztatott követelése megkívánja, hogy az ipari életnek a tőke uralma által megteremtett viszonyai kellően tisztáztassanak.

Az ipari téren a tőke nagy forradalmat támasztott a háziipar és a kézművesség terén, a mennyiben igen sok cikket, melyet azelőtt háziiparilag, vagy kézművesség útján készítettek el, most már csak gyárban és nagyban állítják elő. Vagy a mint azt gyakran halljuk, a gyáripar tönkreteszi a háziipart és a kézműves iparost, a nagyipar megsemmisíti a kisipart. A gépek használata s a munkamegosztás a tőkeerős vállalatok számára lehetővé tette a tömeges termelést, de egyuttal a termelt cikkek árának lényeges mérséklését. A megrendelő, a ki előbb a mesterembert fölkereste, hogy a kívánt árut megrendelje, a tömeges gyártásnál háttérbe szorult: nagyobb piac kell, a megye, az ország, a szomszéd állam, a világ lesz a kapitalizmus vállalat piacza. De ez föltételezi, hogy gyors és jó közlekedés álljon rendelkezésére. A gőzhajózás, gőzvasut, az elektromos vasut, a telegráf, a telefon és egy egész óriási szervezet kell, hogy fejlődjék.

A szabadversenynek a nagyvállalatok terén mutatózó kárait a kapitalizmus az által véli egyelőre elviselhetővé tenni, hogy a nagyvállalatokat még nagyobbakká, illetőleg egy vállalatá alakítja. Trösztök, szindikátusok és kartelek, konzertek és kombinált vállalatok lépnek föl. Az egyes termelési ágakban a vállalatok egy kézbe vagy egységes vezetés alá jutása megszünteti a szabad versenyt.

Egyelőre majd minden államban várakozó állásponton vannak, mert a szabad mozgást, melyt a közgazdasági élet lüktető ereje, e téren korlátokba vetni éppen a közgazdasági fejlődés szempontjából és kivált a más országokkal való verseny okából megszorítani egy állam sem meri. A tőkehatalom a mai közgazdasági viszonyok közt a nagyvállalatoknak biztosítja az uralmat. Éltető eleme a szabadság, melynek korlátozását a háziipar és a kézműipar érdekében hasztalan kísérelte meg a törvényhozás. Ma, a világgazdaság korszakában, mikor az egyes nemzetek jóléte szoros kapcsolatban áll a világ többi nemzetének gazdaságával, minden megszorító intézkedés az összes közgazdaságra van hatásal és azért nagyon megfontolandó.

IRODALOM.

Egyleti évkönyv. A napokban jelent meg az Udvarhelyvármegyei méhészegyesület 1910. évi munkásságáról szóló 152 oldalra terjedő, igen ügyes összeállítású évkönyv. Rög nem jelent meg vármegyeinkben ilyen diszce, kiválóan értekes munka, melynek minden sora a valódi szaktudást árulja el, s terjedelmes voltánál fogva fölölleli a méhészkedés fontosabb kérdéseinek taglalását. A könyv négy fejezetre van felosztva. Első részben az egyesület 1910. évi munkásságáról irt jelentéseket öleli fel *Rhédei János* tisz. b. elnök bevezető soráival, *Lányi Imre* elnöki megnyitójával és *Gál Imre* titkári jelentésével. Második fejezetben az egyesület szervezete és alapszabályai vannak közölve. Harmadik részben „Közérdeklő közlemények” cím alatt a vármegye mintaméhészeteti (képekkel), „Teendőkink a méhészetben” rovat alatt *Gál Imre* tollából a méhészetre vonatkozó összes fontosabb tudnivalók. „Ne bántsd a méhet” cz. kedves, hangulatos költemény *Jósef János* ismert poéta tanítótól. „A mézről, mint gyógyító,

tapláló és élvezeti szorról" Dr. Mesci Ödön törv.-széki orvos irt tudományos szakcikket. „Az aya a méh-család lelke" Ámbros Andrási ímért méhészeti író közleménye. „A gyenge mézhozam okai" Kosma Miklós tollából. „Tapasztalatok kezdő méhészkoromból" czimmel. Gál Mihály tanító praktikus tanácsadása. „A méhek vájárása és csomagolása" czim-mel Demter Miklós értékes közleménye vannak közre adva. Majd a méhészet fejlesztésére szolgáló intézmények, a méhészet törvénye, az egyesületi tagok névsora, „Tudnivalók az egyesületi tagok részére" czimiek alatt igen hasznos utbaigazításokat nyer az olvasó. A IV. fejezetben a vármegye méhészeti statisztikája, mint igen értékes munka van közre adva, s végül hirdetések zárják a mindvégig érdekes évkönyvet. A könyvet Gál Imre egyt. titkár szerkesztette és az egyesület adja ki. Ára 2 kor., tagoknak 1 kor. Mint vármegyénk viszonyaihoz alkalmazott s az itteni méhészet kezeléséről irt be-cses szakmunkát a méhészkedő közönség, tanítók, lelkészek, kiagazdák, gazdakörök és népkönyvtárak részére melegen ajánljuk. Megrendelhető az „Udvar-belyvármegyei méhészegyesület" — Székelyudvarhely — czimen a pénz előleges beküldésével vagy postai utánvétellel.

HIREK.

Székelyudvarhely, Ápril. 2.

Az új ember.

Micsoda jó pecsenye sül valahol az idők kony-hájában az emberiség számára, holottan igen sok serczegét lehet hallani és igen sok tudományos fű-tök lehet látni. Olykor csavarja is az ember orrát.

Hogy a régi embertípus a maga kényelmes uri állapotával és színezegyott előítéleteivel megbukott, azt magamban már csöndesen elvégeztem. Hogy a mindenféle szociális elméletekből kigyártott ugynevezett intellektüel nem lehet az új embertípus, az világos. Ez csak a gubó, a hornyó meg a pille közt. Olyan szociológus passzív előkelőség az. Az új ember már milyen lesz. Hatalmas, erős, vidám, bátor, derék, okos, tiszta és egypemű társadalmi lény. Nem mondva cainál új ember, hanem testben és lélekben ujjáüzletett egység. A ki nem fog hazudni szana-szét, hanem egész életet él megint, a milyent miink már régen nem élünk.

Roosevelt-nek a párisi Sorbonneban tartott be-szédének egész szövege fekszik előttem. Ugyanaz, a miért 5000 frankot kapott. Tudniillik a sokszorosít-tás jogáért. Maga a beszéd, szinte nyomasztó hatást gyakorol. Pontoson le van mérve abban e kornak minden elmélete és a gondolatok strukturája szédítő stíluszerűséggel emelkedik ki a közönséges tények zürzavarából. Roosevelt az új embert építi ki. Csak a körvonalait próbálom leírni, azt is csak úgy, a hogyan a legújabbkori festők „rajkák föl" a szí-neket. Ime:

A társadalmak boldogságának első feltétele, hogy a közönséges polgár jó polgár legyen. A folyam nem hord más vizet, mint a mi forrásaiból ered.

A cinikus ember értéktelen polgár, mivel oly magas fejlődési fokot színel, a hol már a jó és rossz egyre megy. (Rettenetes elítélése ez a modern írko-dalomnak). Ennél csak egy van, a mi rosszabb: a világ gunyolódó szemlélése, a mi a cinizmusból származó ostoba modern góg.

Nem a kritika számít. „Csak az az ember érdemi meg a hitelt, aki saját maga személyében le-szál a küzdelem terére. A kinek arcát beszenyzezi a por, az izzadság és a vér. A ki derekasan küzd, hibákat is csinál és vereségeket is szenved: mivel nincs eredmény hibák és tévedések kísérete nélkül. Mert a ki lelkiismeretét tettekre váltja át; a ki a nagy lelkeseéseket és a nagy megaláztatásokat ismeri; a ki méltó czélokért éli föl magát és a ki a teljes sikerben, a diadal végén ismeri föl a végzett munka nagyságát, vagy a ki logrossabb esetben is hatalmas erőfeszítésekben jut el a sikertelenség föl-ismeréséig: annak a helye soha sem lesz ama félnék és fagyos lécek sorában, a kik sem a győzelmet, sem a vereséget soha nem izlelték."

Szolgáljon e pár sor e hatalmas elme gondo-latépítési módjának mutatójául.

Roosevelt folytatja: Legyen a test egészséges, de még egészségesebb a lélek. De a lélek és test fölött van a jellem. Hiszek a testi gyakorlatokban, de csak úgy, ha tudom, hogy a fizikai fejlődés csak eszköz és nem cél.

A maga fölött való uralkodás, a maga kény-szerítésének hatalma és az egyéni feloldóság elvállalásának képessége: ime orról ismerjük meg az ural-kodó népet. E nélkül egyetlen nép se képes magát kormányozni, sem azt megakadályozni, hogy kívül-ről másvalaki kormányozza.

Imo Roosevelt egyik föltétele szóról-szóra:

„E mindennapi közönséges képességnek lényege az, hogy akarjunk és tudjunk dolgozni, verekedni is ha szükséges."

A jóra való ember legyen erős és derék, vagyis tudjon harcolni. Tudjon hazájáért, ha sora kerül katonáskodni is. A háború igazságtalanságáról a filo-zófusok ugyan sokat tudnak beszélni és ebben igazsá-guk is van. A béke jobb is a háborúnál, de a lényeg-es mégis az, hogy helyes igazság uralkodjon még pedig „minden áron".

Az anyagi jólét nem cél, hanem csak alap. Értéke csak akkor van, ha építünk is rá. Minél job-ban építünk, annál több az értéke. A milliomosok magukban véve nem hasznos emberek. Ilyenek csak akkor lehetnek, ha vagyunk összekaparásakor vagy fölhasználáskor másokra úzve is hasznosak és elő-nyösek tudnak lenni. De maga a vagyonszerzés és ennek felhasználása nem érdemel semmi tiszteletet. Ennek bámulása lealacsonyítja az embert.

A hírlapírás hatalma nagy, de azok a hírlap-írók és írók, akik hivatásukat nem becsülik meg, elítélendők. A hazugság, a rágalom, a szenzáció-hajsza, a komiszkodás és a durva illetlenség a köz-lelkiismeret elaljasítására vezet.

Egyébiránt minden vagyon és tohetség csak egy ér valamit, ha csatornáza van a közjó felé. Az a tohetség pedig, a melyet nem vezet és szabályoz helyes morális érzék, minél nagyobb, annál veszedel-mesebb a társadalomra. A ki a rossz számára dolgo-zik, minél nagyobb sikert ér el, annál megvetendőbb. Az embereket pusztá sikerük után megítélni pedig szörnyű tévedés.

A család és tisztelet mindennapi erőnyei avatják föl az asszonyt jó háziazonnyá és jó anyává, a fér-fit kemény munkássá, derék apává, esetleg jó kato-nává. Ezek a jellem alapjai.

A pusztá ideologizálás kerülendő. A kabinet-filozóf az embereket csak elméletileg nézi, de gyakor-latiaságukat meg nem érti. Ez nemcsak haszontalan, hanem káros időtöltés. Az ördög vigye el az üres frázisok gyárosait és a levegőbe bámulokat. Ezek nem hogy kicözvokeloák a tett embere előtt az utat, de eltorlaszolják előtte.

A szélső szociálizmus teoretikusai is ilyenek. Legtöbb írásaik hiábavalóság. Ne legyenek a szavak rabeszlői. Teljes egyenlőség nincs. Az egyenlőség ér-telme az, hogy elidegeníthetetlen jogainkban egyen-lők legyünk. Ezek közt a leglényegesebb: az élet, a szabadság és a boldogulás keresése.

Boldogság az is, ha a haladástól azért félünk, mert a kik hirdetik, azoknak nincs igazságuk. El-möhetünk velük tiz megtehető lépésre karöltve, a többi százra okos ember nem vállalkozik . . .

Szóval, Roosevelt új embere nyílt eszű, vidám, erős, igazságos, hasznos, bátor jellemes, munkás és harczképes ember. És a mellett jó családapa és ére-nyes ember. Tele társadalmiassággal és a maga fe-nyelmével. Ennek a jövőjében bizik. Nem nyávoq azon, hogy a mostani műveltség tönkre fog jutni, mint előtte már három. De a műveltség és a társa-dalmi béke megmentését nem az elméletektől várja, hanem az erős szívtől, az erős kéztől és az erős cae-lekvéstől.

Kirajzolta tehát elibenk az új ember típusát és ime ez az ember nem — szecesszió!

Hivatali vizsgálat. Gróf Haller János fő-ispán, Dr. Hegyegi Kiss Pál főispáni titkár, Dr. Gyárfás Pál és Szabó Endre megyei aljegyzők, Németh Albert pénzügyi titkár, Kovács János szá-m-tanácsos, Nagy János számvizsgáló és Péterffy István pü. számellenőr közbejöttével Székelyudvarhely város és a rendőrfőkapitányság Ögymenetét és kezelését m. hó 23-án és 24-én megvizsgálta. Ugyancsak a m hó 25-ikén a székelykereszturi főszolgabírói hivatal ügymenetét vizsgálta meg a főispán, Péterffy István pü. számellenőr segédkezése mellett.

Házasság. Avéd Rózsika és Dr. Zonda Gergely folyó hó 17-ikén tartják esküvőjüket Gyergyószent-miklóson.

Áthelyesések. Az igazságügyl miniszter dr. Bosán Gyula székelykereszturi járásbírói jogzót a marosvásárhelyi törvényszékhez és Felméri Gyula erzebetvárosi törvényszéki jogzót a székelykeresz-turi járásbíróshoz áthelyezte.

Gázkut Udvarhelymegyében.

Fölötte fontos, vármegyénk gazdasági fejlődé-sére döntő befolyással bíró eseményről veszünk hírt. Nem kevesebbről, mint arról van szó, hogy Székelyke-reszturon a kisérmáshoz hasonló földgázt találtak, melynek feltárása érdekében már a lépések illetékes helyen megétettek.

Gyárfás Endre földbritokos belső udvarán már-évtizedek óta bugyborékolat fel a gáz anélkül, hogy annak nagyobb lényegyet tulajdonítottak volna. A kisérmáshoz hasonló földgáz feltörése óta a szerencés tulajdonos figyelme e feltörő gázok felé lett irányítva, s így történt, hogy Gyárfás Endre ezeltől mintegy 10—12 nappal Szadeczky Gyula kolozsvári egyetemi tanár-ral közölte az észlelteket. Szadeczky nyomban gázt kért be, s az észlelt eredmények alapján mintegy tiz nappal elötölt kieszált Székelykereszturra. Az ott személyesen látottak alapján írásba foglalta véleményét, mely oda konkludált, hogy a forrást föltétlen föl kell tárti.

A tudós tanár ezen véleményét Gyárfás Endre személyesen vitte Budapestre, hol a napokban nyuj-totta át az Lukács László pénzügyminiszternek, ki-nek élénk érzelme van ezen nagyfontosságú dolgok iránt. A miniszter a legnagyobb örömmel fogadta a hírt és a szakértő véleményét és oda nyilatkozott, hogy bár a magyar államnak ilyen furásra alkalmas gépe mindössze négy van és ez munkában van — nem képez akadályt, mivel egy furónak Németer-szágból való beszerzése végett nyomban intézkedik s azt a legrovidebb idő alatt felállíttatja Székely-kereszturra.

A szakértő vélemény alapján nincaen kétség, hogy a kisérmáshoz hasonló föld tartalma kuthoz jut a vármegye s így hamarjában nem is értékelhető a haszon, mely abból e vármegyére származik.

A homoródvölgyi vasút. A Kóhalom—al-mási vasuti vonal építése a megvalósulás felé közel-get. Ugyanis, mint értesítenek, a kereskedelemügyi miniszter intézkedésére az államvasutak megbízottai április második felében a helyszínen kiszállanak. Ugyanekkor egy angol társaság syndikatusa is meg-tekinti a vonalat és szén s márvány után furásokat eszközöl.

Eltűnt országgyűlési képviselő czim-mel a tegnapi fővárosi lapok terjedelmesen foglalkoznak azzal a hírről, hogy Ugron Zoltán, a kereszturi ke-rület országgyűlési képviselője, eltűnt.

A hírek szerint Ugron Zoltán leveleket irt családjának, egy pár barátjának, melyben állítólag beje-lentette, hogy öngyilkossá lesz. Csütörtökön történt, hogy délután négy óraker megjelent a főkapitánysá-gon Lázár István gróf országgyűlési képviselő és Boda Dezső dr. főkapitánynak bejelentette, hogy egy negydrórával előbb expressz-levelet kapott Ugron Zoltántól, a melyben azt írja, hogy öngyilkossá lesz. A levélben emondja Ugron, hogy megunta az életét s kéri Lázár gróft, haason arra, hogy a nyilvános-ság ne foglalkozzék túlságos bőven az eseménnyel. Értesítette a gróft arról is, hogy hasonló levelet küldött feleségének Székelykereszturra. Az okot — írja többi között — nekutatásák, különben családom ugyis jól tudja. Lázár gróf megemlítette a főkapitánynak, hogy semmi okát sem adhatja Ugron kétségbeesett elha-tározásának. Az el ünt képviselő mindig igen vigkedü-ember volt s az utobbi időben senki sem vette tja semmi-féle változást. Lázár gróf bejelentése folytán a fő-kapitány egész detektív-táborát mozgósított Ugron Zoltán kézrekerítésére. A detektívek azonban még jó-formán utra sem kelhettek, már újabb hír érkezett Ugronról. Kállay Tamás képviselő jelent meg a fő-kapitány hivatali szobájában és jelentette, hogy ő is kapott hasonló tartalmu levelet Ugrontól. E hírek alapján a rendőrség egész sereg detektívet mozgós-ított, míg végre pénteken a hajnali órákban Kállay Tamás és Ubál képviselőknek sikerült megtalálni egyik szobájában.

Ennyit a lapok hírei nyomán. Más oldalról köz-lik velünk, hogy Ugron Zoltán titkos elűnésének hírére, még csütörtökön a fővárosba utazott Ugron János, míg délben megérkezett neje és édes anyja, Györffy Anna báróné is. A fővárosban tartózkodó Haller János gróf főispán Pálffy főszolgabíróhoz intézett hiva-talos táviratban az elűnési hírt mende-mondának jelzi, minek egybéként élénk csafolatául szolgál az, hogy Ugron Zoltán a tegnapi déli vonattal haza is érkezett Fiattfalvára. Tény az egészben az, hogy Ugron Zoltán amugy is excellált természete az utóbbi napokban közbejött bajok folytán nagyfoku idegességé fajult a ennek hatása alatt támadtak előt gondolatai, melye-ket azonban most már bizonyára sikerül elozlatni.

Negyven év után. A helybeli vasúti tisztviselők egyik kiváló tagja, *Jakab Antal* főraktárnok negyven évi bűgő szolgálat után nyugalomba vonult. A derék tisztviselő — ki itteni működése alatt szolgálatkészségével, mindenre kiterjedő figyelmességével mindazoknak őszinte, osztatlan elismerését kiérdemelte, akikkel a hivatalos életben csak érintkezett, — tisztelére a kereskedők és egy pár előkelő iparos m. hó 30-ikán Ferenczy Károly vendéglőjében társasvacsorát rendeztek, melyen mintegy negyvenen vettek részt. A kedélyes hangulatban lefolyt vacsora rendén a nyugalomba vonuló tisztviselő érdemeit a legilletékesebb faktor, *Péter János* állomásfőnök méltatta, majd pedlign a kereskedők nevében *Kiemer K. Gusztáv* adott át elismerő szavak kíséretében egy díszes oklevelet a kereskedők nagyrabecsülése és tisztelete jeléül.

A Méhész-egyesület közgyűlése. Mult hó 28-án tartotta az Udvarhelyvármegyei méhészeti egyesület rendező közgyűlést a tagok nagyszámú részvételével Székelyudvarhelyen. *Lányi Imre* előző meggyújtójában a méhészet és gyümölcsészet — e két testvér gazdasági ág további felkarolására buzdította a tagokat a javaslatára a járásköri alulokörök és *Gál Imre, Demeter Miklós, Balázs János, Elekes György* személyében bizottságot küldött ki a közgyűlés, hogy ezen bizottság a méhlegelő javítására irányuló program végrehajtása kapcsán a gyümölcsfa termelés érdekében is tevékenykedjék. *Gál Imre* egyetemi titkár számolt be az egyesület 1910. évi munkálkodásáról s mutatta be a tagoknak az egyesület 1910. évi évkönyvét, melyben a titkári jelentés egész terjedelmében olvasható. Tekintettel arra, hogy az állami faiskolák üzemében a mézelőfák és cserjék nem termeltek, a közgyűlés a törvényhatósághoz fordul s kéri, hogy a közgyűlés faiskolák területén a faiskola kezelő tanítók a mézelő fákat tenyészthessék s a szükségletet előállíthassák. A pénztár vizsgáló bizottság jelentését tudomásul véve a pénztárnoknak a felmentvényt megadták s a titkár és pénztárnoknak faradozásaiért 100 meg 50 kor. jutalmadit szavaztak. Megállapították az 1911. évi költségvetést és munkaprogramot, mely szerint ezen évben fogják szervezni az ért. osztályt és a Székelyudvarhelyen elhelyezendő egyesületi mintaméhész előmunkálatait is megkezdik. Kaptar és kaskóti tanfolyamot rendeznek, a tagokat segítik, a méhlegelő javítása céljából mézelő magvakat osztanak szét. Az egyesület tagjai sorából 7 tagot hátrálékos tartozásuk miatt töröltek. Udvarhelym. 3 járásának főszolgabíróját és Sebesi János alispánt tiszteletbeli tagoknak választották. A gyűlés folyamán mézelő virágmagvakat osztottak szét és méztészta kóstolót rendeztek s 18 féle méhészeti tárgyat a tagok részére díjlanul kiosztottak. Bemutatták a tagoknak a nagykarolyi gazd. ism. iskola növendékei által készített gyékény méhkasokat, melyből többen rendelést is tettek. Az alapszakmá módosítás eszközölték. Gyűlés után Szekszárdról *Király* főfelügyelő sikerült előadást tartott a selyemtermelésről vettett képekkel.

Ady-matiné. Az Ady anthologia kiadói értesítettek a matiné kiadói, hogy az eladott példányok jövedelmének 25%-át szintén a város építésére adják. Így aki az anthológiát egy koronával megveszi, egyszersmind felül is fizet a jótékony célra. Különben a matiné iránt igazán szokatlan nagy az érdeklődés. Nagyan dicséri Székelyudvarhelyi intelligenciájának elfogulatlanágát az a tény, hogy még azok is örömmel jönnek a matinéra, kik Ady költszetének nem barátai. Hisz a matiné egyik célja, hogy az Ady hazafisága és morálitása ellen felhozott vádak tarthatatlanságát kimutassa. Természetesen, hogy az, aki elfogulatlan és tisztára a tények alapján akar ítélni, meghallgatja azok fejtegetéseit is, kik Ady költszetével behatárolt foglalkoztak. A matiné iránt a pesti sajtó is érdeklődik a városunk eleven szellemi életének kedvező jeleit látják benne. A matiné pont 11 órakor kezdődik a vármegyeház nagy dísztermében. Fűtésről gondoskodva van. A helyárak egyenlők lévén, a helyek is egyenrangusok s a 4-ik, 5-ik sor is oly közel esik az emelvényhez, hogy a jegyvásárló közönségnek az első sorokhoz való ragaszkodása teljesen fölösleges.

Tavaszi vásár. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a tavaszi vásár rendező bizottsága az ideai vásárt Budapesten ápril. 1-én nyitotta meg a városligeti iparcarnokban. A vásárral egyidőben az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület, az Üveg és porcellán gyárosok és üvegesek országos szövetsége, továbbá a Vidéki

papirkereskedők országos szervezete közgyűlést tart Budapesten. A közgyűlésre utazó tagoknak az Országos kerületi titkársága kedvezményes vasúti jegy váltására jogosító igazolványokat ad ki.

Táncszestély. A „Tisztviselői-Kör”-nek busvét másodnapján rendezendő táncszestélye iránt máris általános érdeklődés mutatkozik. Az estély *Sebesi János* alispán sziveségéből a vármegyeház dísztermében lesz, s igen fényesen igérkezik. A rendezésben igen élvezetes műsort állított össze, s a meghívókat a napokban fogja kibocsátani. Jegyeket már a mai naptól kezdődőleg lehet előjegyezni a dohánytűzsdében. Helyárak: Támlásszék 3 K, első rendű kőzsek 2 K, második rendű kőzsek 1 K 60 f., zártzsek 1 K 20 f., erkélyülék 1 K 50 f., földszinti állóhely 1 K, diákjegy 50 fillér.

Udvarhelyvármegyei méhészegylet tagjaihoz. A Méhészegylet felkért a következő hivatalos értesítés közlésére. Az Erdélyrészi Kirendeltség helyi megbízottja az egyesület tagjai részére nagyobb mennyiségű luczerna és baltacsin magot helyeztet kiállításba. Felhívjuk egyesületünk tagjainak figyelmét a kedvezményes takarmány magokra s amennyiben szükségük volna sürgősen jelentkezzenek átvétel végett az erdélyrészi kirendeltségül. Almafa oltványok és mogyoró cserjék szintén rendelkezésre állanak az egylet tagjainak. Sürgős elszállításukat kérjük. (Az előléte.)

Halálozás. *Losdorfer* Aladárt és nejét *Galler* Erzsébetet súlyos csapás érte: egyetlen kis leányuk *Magduska*, életének 2-ik évében m. hó 30-ikán elhunyt. A kedves jó gyermeket tegnap, szombaton, helyezték örök nyugalomra.

Gyermek multság és színház Alsófalván. Alsófalván az all. népisk. növendékei *Nagy* Katalin vezetésével a napokban nagy gyermek-ünnepélyt és színházat rendeztek. Órom volt látni azt a boldogságot, azt az erőteltés nélküli örömet, mit az ártatlan, kicsiny gyermek sereg érzett, hogy ime ő is a nyilvánosság előtt, az ő felfogásához mért szerepkörben betöltött. Ott láttuk Alsófalva vezetőit, ott voltak a szülők mind, hiszen bizonyos büszkeséggel töltötte el keblüket azon tudat, hogy ime gyermekük a nyilvánosság előtt is szerepelnek s e téren a Svidéke kisdud uttorói. De bizonyos meglepődöttség sugárzott a tanítótestület tagjain is, kik munkájuk gyümölcsét láthatták a szülők osztatlan, méltányó elismerésében. Az anyagi siker sem maradt el, a mennyiben 25 kor. tiszta haszonnal zárult az est, mit iskolai célokra, szépírószervezeti célokra szolgáló eszközök bevásárlására fordít, a hivatását mélyen és egyetértéssel átérző tanítótestület. Külön elismeréssel adozunk *Pál* Lajos lolkésznek, ki hivatása kizárólag betöltését elérendő, nem átalotta a kisdudok közé vegyült és közreműködésével példát statuálni a jövőre. Hálaival köszönjük *Mircse* Dénes igazgató tanítót, ki mint mindenkor és mindenben, ugy most is a munkából kivette a maga orozlan részét. Nem tudom ebben az emberben mi nagyobb, mit kell jobban tisztelni és becsülni; az óriási munkakör példás hivatalkókat, gyönyörűes tanítóit talantomást és hivatása mély átérzését, avagy a szerénységével párosult becsületességét? Én azt hiszem mindenképpen és azért fog példája lenni a hivatását átérző magyar néptanítónak. Azért lesz mindenkor annak az iskolának szellemi vezetője, mely irányítását magán hordja a felvilágosodottság bélyegét. És végül *Nagy* Katalin rendező és ez eszme megteremtőjéről is a legnagyobb elismeréssel kell megemlékeznem. Vajjon van-e magasabb élet célja, mint hivatását betölteni és azt mélyen átérzeni? A hivatalos vélemény tudjuk, hogy milyen működéséről, de azt hiszem nem fogja rosz néven venni és ennél nagyobb elismerés sem kell, ha azt mondjuk róla, tanítói állását ugy tölti be, hogy annak él, azt lelkéből teljesen átérzi. (r.)

Megjutalmazott cseléd. A jó cseléd olyan mint a tisztességes asszony: keveset beszéltet magáról; és emellett érdekes ember is a vérs cseléd, mert ritka. A városok, amíg csak az irott betű vagy a szóbeszéd viszi el a benyomásukat, misztikus varázssal nehezdednek az egyszerű falusi lelkekre. feligatják képzelő erejüket, minden vágyukat megmozgatják s igazolják a jó öreg Rousseaut, aki azt állította hajdan: „Ha új palotákat látok emelkedni valahol, elképzelem egész faluhelyek pusztulását el a kedveért.” Hogy tehát manapság vén cseléd legyen valaki, erős jóravaló lélek kell hozzá, amelyről lepereg a távol káprázat csábítása. Az a cseléd, ki évtizedeken keresztül szolgálja gazdáját eleven tradíció, a patriarkális mult inkarnációja. Ezeket a jó cselédeket jutalmazza már egy évtized óta a budapesti Székely-egyesület, az Ács-féle alapítvány kamataiból. Ez évben is hét jó cselédet jutalmaztak meg 40-40 koronával és díszoklevéllel, így: *Molnár* Mársköt, ki husz év óta szolgál Koncz Ármán gyógyszerész-nagybirtokosnál, (1903-ban szintén részesült jutalomban), továbbá *Mátyás* Mihályt Szent-

keresztbánya, *Kis* Józsefet Kecsetkislud, *Vasas* Ferenczet Székelyudvarhely, *Deák* Mihályt Gygy. Özv. *Pál* Józsefet Kápolnásfalú és *Elekes* Rózsát Székelyudvarhely.

Selyemhernyó tenyésztési előadás. A Méhészegylet közgyűlése alkalmával összegyűlt papok, tanítók, kiagazdák részére, a gyűlés után a régi városház termében igen sikerült selyemtermelési előadást tartott vettett képekkel *Király* főfelügyelő, a szekszárdi selyemtermelési országos felügyelőség kiküldöttje. Előadás után szűkebb körű értekezlet volt, mely alkalmossal többen jelentkeztek a főfelügyelő kérésére eperfa csemetékért s elhatározták, hogy a termelés érdekében akciót kezdenek. A selyemhernyótenyésztés propagálására *Varró* Eleket kérték fel. A felügyelő a legmesszebb menő támogatást helyezte kiltatásba s a mennyiben a bizottság egyelőre 8-10 tenyésztőt megnyerhet az ügynek — ezeknek kioktatására és a tenyésztés vezetésére oktatónót küldet ki. Későbbi években mikor elegendő eperfa telepítvény lesz és a vármegyéből 40-50 egyen tenyésztéshez fog, — Székelyudvarhelyen selyembúrártárt és beváltó hivatalt létesít az ország felügyelőség.

A Kereskedők Otthona pénteken este sikerült felolvasó estélyt tartott. Ez alkalmossal *Wagner* Henrik a ker. betegsegélyző pénztár ügyvezető igazgatója tartott figyelemmel hallgatott szakelőadást az országos munkás segélyző pénztár működésének ismertetéséről.

A rendőrség egyik jóravaló derék szolgálja, *Gellérd* Lajos 1. oszt. rendőr, 24 évi híven teljesített szolgálat után, f. hó 1-ével saját kérésére nyugdíjaztatott.

Műtárgyak építése. Az államépítészeti hivatal közhírré teszi, miszerint a bózdújfalú-árcsói viczinális közút 2-7. km. szakaszán levő 8, 10, 11 és 23 sz. műtárgyainak felépítésére szűkebb körű zárt ajánlati versenytárgyalást tart. Mindazok, akik a fent jelzett munkálatokat elnyerni önjátták, vonatkozó ajánlataikat külön-külön öt pecséttel lezárt borítékban a székelyudvarhelyi m. kir. államépítészeti hivatalnál április hó 20-án délelőtt 10 óráig nyújtják be. A borítékon megjelölendő, hogy az abban foglalt ajánlat mely műtárgyra vonatkozik. Az ajánlatához a kért munkabér 5%-ának megfelelő bántópenz csatolandó, illetve a székelyudvarhelyi kir. adóhivatalnál letétbe helyezendő és a letéti vévény az ajánlatához melléklendő lesz.

Állati betegségek. *Veszeltsg* fellépett szorványosan Magyaraurastalva község obállományában. *Ruhkór* fellépett szorványosan Parajd község loállományában. *Ragadós száj- és korömfájás* megszünt Lóvete község szarvasmarha állományában.

x A „Vasárnapi Ujság” április 2-iki száma rendkívül érdekes képet mutat be az állami gyermekvédelem oltalma alatt álló gyermekek életéről, a Nemzeti Színház legfrissebb ujdóságáról, a Májusi fagy-ról, a Nőcsarnok tavaszi kiállításáról, a német császár bécsi látogatásáról, a tervezett Atlanti-óceánon túli léghajóútról stb. Szépirodalmi olvasmányok *Rakosi* Viktor regénye, *Czobel* Minka és *Kosztolányi* Dező versei, *Kanizsay* Ferencz novellája, *Marcelle* Tinay-á regénye. *Junius* történeti tárczát irt, *Romica* Géza Csokonai renaissance-áról irt érdekes irodalmi cikkeket. Egyéb közlemények: *Erő* Gabor és *Magyar* Gabor arcképe, egy Afrikában tartózkodó magyar társaság képe, tárczazikk a hétről s a rendes heti rovatok: *Irodalom* és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyvedre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat koroná. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legelőkelőbb ujság a magyar nép számára, félére két koroná 40 fillér.

x **Uj Idők.** Április elsőjével új évuegyedot kezd az Uj Idők, a magyar családok kedvelt lapja, amely hétről hétre gazdag, előkelő szírvonalu tartalommal keresi fel olvasó közönségét. A szerkesztő, *Hercz* Ferencz szöveguma: a magavas tartalom, ötlet és finomság, a lap minden számában érvényre jut, mert az Uj Idők egyfajlú tiszteli a hagyományt, másfajlú teret enged a szellemi élet modern megnyilvánulásának. A lap állandó munkatársai között ott találjuk a magyar írásművészet java képviselőit. Az áprilisi évuegyedot kezdő *Heltai* Jend új regényet, amely a kiváló írónak egyik legjeleesebb alkotása. Az új eredeti regényen kívül az Uj Idők hasábjain szól hozzá *Horkay*é, a maga elmés modorában, az aktuális eseményekhez és ugyancsak itt találjuk meg a *Jogász* naploja pompus humorral megirt páratlan népszeregség állandó rovatát. Az „Idegen írók” rovataban a külföldi irodalom jeleseinek kis remekműveit is közli a lap és így az Uj Idők olvasói egész világródmalomal lépést tarthatnak. Előfizetési ára negyvedre 5 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI. Andrássy-ut 10. Mutatványszám kiváuatra ingyen.

x **Egyetlen osaládnál** sem szabad hiányozni az Orbán Nagy és Tamás féle cipőknek.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

A jegyzők bajai.

Az utóbbi években az állam nap-nap után fizetéslenessé, szolgálati viszonyok rendezésével etc. javít tisztviselőinek helyzetét. A napi sajtóban szintén nap-nap után látnak napvilágot az állam tisztviselőinek panasza, s a kormány figyelmét ráirányítják még apró-cseprő bajaira is.

A közvélemény az állami tisztviselők pártján szinte kényszeríti az államhatalmat, hogy tisztviselőinek minden baját szanálja.

Ki olvasott azonban a napilapok hasábjain csak egy betűt is arról, hogy a községi és körjegyzők tarthatatlan helyzetét ideje lenne már változtatni. Hallottunk-e valamit is arról, hogy a jegyzők mellett a közvélemény megnyilatkozik? Bizony nem. De, hogy is segíten az ember azon, kinek baját nem ismerik. „Segíts magadon, az Isten is megegyti” — mondja a közmondás, de a községi és körjegyzők éppen nem alkalmazzák magukra e közmondás tanítását.

Bajait, helyzetük viaszosságait senki sem ismeri. Mindenekelőtt tehát találjuk meg a hangot panaszainknak, tárjuk fel bajainkat, s hívjuk fel az irányadó körök figyelmét arra, hogy a jegyzők helyzetének rendezése most már nem várhat tovább.

Csak egyet a sok közül. A szentírás szerint két gazdát szolgálhatunk nem lehet. No, a jegyzőknek nem két, de öt-hat gazdájuk is van. Közigazgatási ügyekben a főszolgabíró, adóügyekben a pénzügyigazgatóság, illeték ügyekben az adóhivatal, hagyatéki, kézbesítési ügyekben a járásbíró, árvaügyekben az árvaszék, bűnügyekben az ügyészség rendelkezik közvetlen a jegyzővel. Sőt a főszolgabíró, pénzügyigazgatóság, járásbíró minden meghallgatás nélkül jogorvoslat kizárásával kényre-kedvre bírsághatja is a jegyzőt.

Tudjuk azt, hogy novembertől februárig minden jegyző annyira tul terhelve, hogy hivatalos dolgait kifogástalanul ellátna szinte lehetetlen. S ezen szigorú elfoglaltsága mellett kap sürgős terminussal 4-5 hatóságtól rendeleteket, melyek legtöbbször utánjárás, a külfözsegekbe való kiszállást igényelnek. Néha fizikai lehetetlenség a különböző természetű s különböző helyeken való eljárás igénylő rendeleteknek megfelelni a kitűzött határidőre. A terminus be nem tartását persze rendbíróság, sőt ügyelmi követi. Az az öt-hat hatóság ugyanis, mely a jegyzőkkel rendelkezik, csak a saját rendeleteinek teljesítésével törődik, s olyan szemmel nézi a jegyzőt, mintha az kizárólag csak az ő közege lenne, kinek egyéb dolga sincs, mint az ő rendeleteinek végrehajtása. Nincs is tudomása egyik hatóságnak arról, hogy a másik hatóság nem foglalta-e le teljesen a jegyzőt akkor, mikor ő akarja igénybe venni. A közvetlen rendelkezés által elért egyszerűsítésnek és célzott gyorsaságnak tehát a jegyző isza meg a levét.

Egy gazdánál többet jól szolgálni nem lehet, így az első szükség az, hogy egy gazdája legyen a jegyzőnek is.

Két mód van ezen tarthatatlan állapot megszüntetésére. Egyik az adóhivatalok decentralizálása, a másik pedig, hogy a jegyző csupán a főszolgabírónak legyen alárendelve, s minden más hatóság csak a főbíró útján foglalhassa le céljaira a jegyzőket.

Minden kétezer lakóst meghaladó községi, illetve körjegyzőségeknek, törvényes igénye volna rendszerezett segédjegyzőre, de mint a tapasztalat bizonyítja, csak igen kevés százállék kapja meg az állandó segéderőt. Már pedig a közigazgatás ezerféle s nap-nap után szaporodó teendői egy ember munkaképességét teljesen kimerítik. Mi ideje marad hát a rengeteg adómunkálatok elvégzésére? Itt az ideje a tulajdonképpeni közigazgatást az adóügyektől elválasztani, s ez utóbbit vidéki adóosztályokra bízni. De addig is, míg ennek keresztülvitele elérhető lesz, a jegyző felett csak egy hatóság — nevezetesen a főszolgabíró rendelkezhesék s ez a hatóság találjon módot a jegyző munkájának helyes beosztására. Így a főszolgabíró gondoskodhat arról, hogy egyazon rövid terminusra rendeletek tumultusa ne borítsa el a jegyzőt. Az az igazán tarthatatlan állapot pedig, hogy a jegyzőt három hatóság is bírsághatja, nem is szorul bővebb fejtegetésre.

Ime csak általánosságban, csak egyik-másik baját említettem meg a községi és körjegyzőknek, de ki is győzné felsorolni azt a sok viaszosságot, mely

rendezésre szorul. Ne egymásközt keseregjünk tehát, hanem vigyük a nyilvánosság elé panaszainkat, s hívjuk fel az irányadó körök figyelmét — mint mondtam — bajainkra. Be fogja mindenki látni, hogy talán az összes tisztviselők között a mi bajaink orvoslása a legégetőbb szükség.

A mai, munka jegyében született kormányunktól minden jót várhatunk. De kérem szeretettel, kopogtassunk, kopogtassunk.

Jegyző.

KÖZGAZDASÁG.

A közlegelők érdekében.

A kormány állattenyésztési politikájának egyik jelentékeny részét a községi és közbirtokosági legelők rendezésének ügye képezi s amíg az 1908. évi XLIII. törvénycikk alapján állammegéllyel támogatja a legelővetőket, addig másfelől különös alyt helyez arra, hogy a meglévő közlegelők megfelelő karban tartassanak. Az akciónak a legelővetőkre vonatkozó része oly nagy merveket öltött, hogy o tekintetben semmi kívánni való nincs, a meglévő legelők megfelelő karba helyezése körül azonban igen sok mulasztás észlelhető, a közlegelők általában igen elhanyagolt állapotban vannak s az 1894. évi XII. törvénycikkre s az ezen törvény alapján alkotott legelőtési szabályrendeletek és rendtartások végrehajtására eddigelé kellő gondot nem fordítottak.

A földmivelésügyi miniszter nem tartván megengedhetőnek, hogy a közvagyonok egy jelentékeny része ökszerű kihasználás nélkül maradjon, sőt évről-évre pusztuljon. Elrendelte, hogy a közlegelők a gyomoktól kitisztíttassanak s ott, ahol javításra, fűmegtetésre, itatókra van szükség, a község és közbirtokosság a kerületi gazdasági felügyelő útján kérje a javítás és berendezés tervének elkészítését és végrehajtását, — megjegyezvén azonban, hogy a javítás és berendezés költségei tekintetében csak az esetben hajlandó a közlegelők és közbirtokosságokat támogatni, ha a legelő kitisztítása megtörténik s ha a legelőtési szabályrendelet pontos végrehajtása tekintetében megnyugvást szerez. A legelők megfelelő karbantartásának ellenőrzése a főszolgabírók és községi előjárók kötelessége s a földmivelésügyi kormány központi kiküldöttjei útján fog meggyőződést szerezni, hogy a hatóságok pontosan és erélyesen megfeleltek-e kötelességeiknek.

A földmivelésügyi kormány ezen intézkedése végtelenül fontos közgazdasági érdekeket érint, mert a közlegelők szerzése, javítása és jókarban tartása révén állattenyésztésünk sokat nyer s ez a nemzeti vagyonosodás és megerősödésre vezet. Gazdasági életünk épen az állattenyésztés elhanyagolása folytán az utóbbi években nagyon haoyatott, minek nyomozó hatását mindenki, gazda és nem gazda — egyaránt érzi.

Az 1908. évi XLIII. törvénycikk rendelkezése folytán a földmivelésügyi tárca költségvetésében évenként nagyobb összeg szerepel a községi és közbirtokosági legelők megszerzése és javítására szükséges állammegélyek céljaira, azonban ezt csak a beavatottak tudják s így csak néhány elemesebb községi folyamodik állammegélyért, az igazán érdemes, szegény községek pedig nem folyamodnak érte, mert hogyan tudja azt a szegény X- jegyző, hogy mi van az állami költségvetésben. Jól teszik tehát a községek, ha közlegelők céljaira állammegélyért folyamodnak.

Szerkesztői üzenetek.

Garádcso adatott. Köszöjünk, azonban éppen a jelen számban nem használhattuk fel, mivel úgy magyarázták, hogy a dolog háta mögött ünnepélyos roatisz szándéka van. Hogy pedig len valakinek a kedvét rotauak, annak még a látszatát is kerülni akarjuk. Következő számbanban köszöjünk.

T. H. Nem használhatjuk.

M-a O. A kérelem, jólét, gazdaság stb. sok nővel elhitette iddig is és el fogja hitetni ezután is, hogy így is boldog lehet; de nem volt, nem is lesz olyan nő soha, aki ilyen hasznosra épített házasságban magát szerencsétlennek és nyomorultnak ne öreznék még akkor is, ha csupa barsonyban, segyemben és aranyban földoklik.

Vidéki. Panaszos soralt nem használhatjuk fel. A férjek általában véve azell és jórávaló hízlállatok, akik szeretnek otthon tartózkodni, föltérre, ha jól érzik magukat otthon. Es pedig többnyire az aszonyoktól függ.

x Páris és Lyon városokban sok időig időzött uriember francia és német leckeórákat ad a tanulóifjúságnak s felnőttek számára. Az illótó kereskedelmi levelezést és bojáró könyvelési munkálatokat is vállal. Czime *Barts Béla* ur üzletében tudható meg.

Tavasza a vadászatban.

Elérkezett a vadászok várva-várt kedves hónapja. márcz. vége — április, de az idén az is csak fűdalmas csalódással kezdődik. Az őszol elvonult költöző madaraink, mintha csak úgy költöztek volna ol, mint a daru nótája mondja, hogy „do ha egyszer én elmegyek, én még sokkal messzebb megyek, hol nincs szerezlem, nincsen feltés, nincs is onnan visszatérés sohasé”. Ugy érezzük, mintha sohasem jönnének vissza ebbe a nagy kiötlenységbe, ahol majdnem fél évig volt tél, ahol talán nem is akur kikelet fakadni, ahol sem az erdők kis szárnyas lakói, sem nagyjai szívének mintha már nem is szabadna megdobbania tavasz megjelenésére.

Mily epedve várjuk pedig a rügyfakadást, ibolyanyilást, az új életet meghozó tavaszt! Csak azok nem várják, akiknek szívének s a tavasz érkezése, sem más édes érzés nem indítja meg.

A hosszú tél után te vagy a legkedvesebb, mind az, amit te hozol, gyönyörűséggel tölti a mi szívünket, a kik a természet szépségeit csodáljuk. Milyen az a levegő, amit beillatoz az ezer és ezer kis ibolya, melynek a kelyhérei a te napod lecsókolta a telet? Ha esteli szalonka húzásra kimegyünk, milyen csodálatos az az új élet, s a sok éneklő kis madár, mivel-hogy akiket ide csaltál, szerelmesek és itt alapítanak kis családot. Ének, cacsérgés, röpökódás mindeutalé, a lenyugvó naptól milyen édesen bucauzik mind-mind a maga kedves hangján. Később a kacsák repkednek, mind párosan, mindenik a maga kiválasztottjával, mindenik mintha sugya mondaná kis párjának a maga gágagáját, sápsápját. Maskor is sapog-nak a vad kacsák, de mintha most azt mondanák, hogy: Szerelme édesem. A vadász, a ki mindig elgondolkozva az élet, kivált az új élet gyönyöreiről és boldog a sok szerelmi nyilatkozatok hallatára, most, mikor az utolsó madarbaug is elhallatszott, nagy figyelemmel van, csupa szem, csupa fül, megfelelkezik mindenről, nemcsak a kellemetlenről, hanem a legkellemesebről is, mert várja az édest, a uagyon kedvest, a legmisztikusabb madarat, az erdei szaloukat, akik akkor jönnek, mikor már minden, még az elkéselt legutolsó rigó is elült, olhallgatott, a mikor a cserebogarak mutatkoznak, a melyekre néha fel is kapjuk fegyverünket.

Vajjon, honnan jönnek és miért nem jönnek előbb egy kicsivel, miért olyan kizámított az idejük, honnan tudják, hogy no most van éppen az a bizonyos időpont, hogy repülni kell, hogy most menjünk, mert most van itt a légyott pontos ideje? Mekkoraat dobban a vadász szíve a mikor a mélyseges csendben, nemeságban messziről egy lóvés hangja zavarja meg figyelmét. Hát még akkor, a mikor egyszer csak azt hallja, hogy psz-psz, azután meg kor-kor, noha még semmit se lát, csak a szerelmes szalonkák hangjait hallja, minden idege megfeszül, úgy figyel míg végre megjelenik az a kedves szép madár, a miért mi vadászok elfelejtünk mindent, de a miért ebben a csunya világban érdemes is felejteni mindont.

Nehezen jössz meg várva-várt kedves tavasz, soká jönnek meg a te kedves madaraid, soká fakadnak az édes kis ibolyák, pedig sokan nehezen várnak madaraidal, virágaidal együtt, hogy az új élet örömet, felejtsd hozzon.

Sokat szenvedtek az itt maradt hasznos vadak, pedig úgy vagyunk veletek, hogy bár az édes szalonka vehetetlen boldogságot okoz nekünk, sokat haborgunk éretünk, mégis elhagynak bennünket, elmennek más hazába, más vadászokat boldogítani, nem fáj az ő szívük sem az itt hagytott területekért, ahol a szalonkamamák bölcsőjüket ringatták, legkevesbbé pedig éretünk, akik szeretettel löjjük őket. De ti, akik nem tudtok tova repülni, de nem is akartok, ti itt maradtok állandóan, legyen bár az idő akár-milyen is, ti sokat szenvedtek, de akár-milyen tél volt, most már ki kell tavaszodni és ti is megkezditek szerelmes életeteket...

Ebben a hónapban foglyokra lehet a tanítandó vizslákat vezetni, most még semmi esetre se tesszük kárt a vadállományban. Kutyáinkat most remekül lehet vadászatra tanítani, figyelmünket most rája fordíthatjuk, minden modulatát figyelemmel kísérbetjük és csak így lehet a szezonra jó kutyánk, ha márcz. sz. tanítgatjuk őket.

Most nem illik másra, mint szalonkára és dudra vadászni. Bár ne lenne szabad a szalonkákat se pusztítani, de hát mit tegyünk, mikor mindenki vadászik és mikor igazán olyan gyönyörű a vadászat költeménye!

De legyen bármilyen szép a tavasz, legyen bár szerelmes az egész világ, azért maradjon szívünkben annyi hely, hogy szeressük a mi kedves folyton itt élő hasznos vadainkat is, ne feledhezzünk meg róluk, óvjuk, ápoljuk őket, pusztítsuk ellenségeiket, így fizetnek aztán meg ivadékaikban.

Miért?

ajánlatos, hogy mindenki

Orbán, Nagy és Tamás

cég cipőáruházából szerezzé be a legjobb szűkségletét?

Mert az ott vásárolt cipők elegánsak, olcsók és tartósak. Állandó nagy raktár férfiak, nők és gyermekcipőkben a leg-elegánsabb kivitelben, amerikai, francia és gavallér formák

Mindentajta utca! és galanteriél női cipők nagy választékban.

Állandó lerakata a világhírű Kobrák cipőgyárnak

Versenyképes szolid árak.

Össze nem tévesztendő a kézimunka különféle olcsón hirdett gyári áruval

Borbély és fodrászüzlet áthelyezés.

A n. é. közönség szives tudomására kívánom hozni, hogy Kossuth utcán 9. szám alól

borbély- és fodrászüzletemet

Székeludvarhely, Deák téren, a reform. kollegium épületébe helyeztem át. A n. é. közönség támogatását kérve vagyok készséges szolgálattal

Mészáros Zoltán borbély és fodrász.

Sz. 260—1911. vhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a székeludvarhelyi kir. törvényszéknek 1911. évi 962. sz. végzése következtében Dr. Jodál Gábor ügyvéd által képviselt a Székeludvarhelyi ipari és gazd. hitel- és költségek, mint az orsz. központi hitellezővek tagja javára 786 K. 49 fill. s jár. erejéig 1911. évi márcz. hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1275 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: nyereg, aszánkó, kocsi, lovak, butorok és zongora nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a székeludvarhelyi kir. bíróság 1911. évi V. 124/2. számú végzése folytán 786 kor. 49 fill. tökéletesítés, ennek 1911. évi február hó 2 napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 109 kor. 28 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Székeludvarhelyben, a helyszínen leendő megtartására 1911. évi április hó 7-ik napjának, délelőtti 9 órája határidőül kizuzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az ériottel ingóságok az 1881. LX. t.-cz. 107, 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alól is el foguak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi XL. t.-cz. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Székeludvarhely, 1911. márcz. hó 25-én.

Nagy Lajos, kir. bír. végrehajtó.

Pályázati hirdetmény.

A székeludvarhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatóságának 127—910. számú, az Országos M. B. pénztár igazgatósága által jóváhagyott határozata értelmében a pénztár a következő állásokra pályázatot hirdet:

egy 1600 kor. évi fizetéssel 480 kor. lakáspénzzel javadalmazott I. osztályú kezelő tisztii állásra, egy 1100 kor. évi fizetéssel és 360 kor. lakáspénzzel javadalmazott II. osztályú kezelő tisztii állásra, egy 800 kor. évi fizetéssel 300 kor. lakáspénzzel javadalmazott III. osztályú kezelő tisztii állásra.

A pénztár igazgatóságához címzett pályázati kérvények benyújtásának határideje a pályázati hirdetmény első megjelenésétől számítva 15 nap (vagyis 1911. április 17-én déli 12 órája)

A kérvényekhez mellékelendő a magyar állampolgárságot, a teljes korszakot és 40 éven aluli kort igazoló születési bizonyítvány, a pályázó egészséges állapotát igazoló pénztári vagy hatósági orvosi bizonyítvány, továbbá az előképzettséget és eddigi alkalmazásokat tanúsító okmányok. Csatolandó továbbá egy oly nyilatkozat, mely szerint a pályázó kinyilatkoztatja, hogy sem a pénztár elnökével illetve alelnökével, sem a pénztár alkalmazottaival, akikkel alárendeltségi vagy ellenőrzési viszonyba kerülne, rokonsági vagy sógorági viszonyban nincs.

Az I. osztályú kezelőtisztii állásra pályázók tartoznak a kettős könyvitelben és mérleg készítésben való elméleti és gyakorlati jártasságot igazolni.

A megválasztottak egy évi próba szolgálat teljesítése és a szakvizsga sikeres letétele után véglegesítettnek. A probaszolgálat ideje alatt 3 hónapi felmondással a szolgálati viszony felbontható.

A megválasztottak tartoznak a pénztár mindenkor érvényben levő szolgálati, fegyelmi és illetmény szabályzatainak magukat alávetni.

A megválasztottak kötelesek állásaikat nyomban elfoglalni.

A választásnál előnyben részesülnek azok, akik valamely kerületi m. b. pénztárnál vagy az országos pénztárnál eltöltött hosszabb ideig tartó sikeres szolgálatot igazolnak.

A székeludvarhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatóságának, 1911. márczius hó 23-án tartott üléséből.

Gábor s. k., elnök. Wagner s. k., igazgató.

Megnyilt a tavaszi szezon.

Deitelmanné Nőkialap divatterme Bathányi 2.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség becses figyelmébe ajánlani dusan berendezett üzletemet. Dusan választék a legújabb divatkapokban. Elvállalok minden nemű alakításokat és díszítéseket. Gyászkalapokat gyorsan és jutányosan készítek.

Csász. és kir. udvari szállítók!

Legolcsóbb BUTOR bevásárlási forrás!

Erdély legnagyobb butorgyára

Mestitz Mihály és Fiai

Marosvásárhely, Széchenyi tér 41. sz. Kolozsvárt, Unió utca 7. sz.

Csakis kitűnő árukat hoz forgalomba és azokért a legmesszebb menő jóállást vállalja.

Hitelképes egyéneknek árfelemlés nélkül részletre.

Menyasszonyi kelengyék nagy választékban

Fűrészyárunkban mindenemő épületfa, deszka, léc, zaidely és elsőrendű tölgy-faparkett olcsón kapható. Vidéken meghívára bemutajuk gazdag mintagyűjteményünket.

Szám: 1042—1911. tlvki.

Arverési hirdetmény.

A székeludvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint Dr. Jodál Gábor ügyvéd által képviselt Dr. Voith Gerő székeludvarhelyi lakos végrehajtónak, Sebestyén Bálint székeludvarhelyi lakos végrehajtását szenvedő elleni 1200 K. tőke, ennek 1910. évi július hó 20-ik napjától járó 8% kamatai, 100 K. eddigi, a még a jelen kéreésért megállapított, valamint a még felmerülhető költségeknek kielégíthetése végett a székeludvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a székeludvarhelyi 307. sz. tjkvben A + 104/a, 104/b hrsz. ingatlan 100 K. 273/b. hrsz. ingatlan 5 K. 488. 489. hrsz. ingatlan 2 K. 494 hrsz. ingatlan 20 K. 378. hrsz. ingatlan 3 K. 663 hrsz. ingatlan 4 K. 921. hrsz. ingatlan 4 K. 942. hrsz. ingatlan 4 K. 949. 950. hrsz. ingatlan 6 K. 1052 hrsz. ingatlan 4 K. 1597 hrsz. ingatlan 4 K. 1614/1. 1615/2. hrsz. ingatlan 4 K. kikiáltási árban özv. Sófalvi Ignácné 133 K. 32 fill., Barkóci Ferencz 50 K. s jár., Szabó György 100 K. s jár., Ferencz Domokosné 78 K. s jár., Becsek Aladár 300 K. s jár., Lőrincz János 41 K. s jár. és Gál János utóda 112 K. 57 fill. járulékaiból álló követelésének kiegyenlítése végett, özvegy Sebestyén Antalé 1/2 részbeni haszonélvezeti joga fenntartásával, külön jószágtestként az 1911. évi április hó 21-ik napjának d. e. 9 órákor Székeludvarhelyi lakosközgyűlésénél megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek mellett el fog adatni.

1. Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezébe letenni.

2. Vevő köteles a vételért 2 egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés napjától számítandó 30 nap alatt, a második részletet ugyazon naptól számítandó 60 nap alatt mind a egyes vétel-árról részlet után az árverés napjától számítandó 5% kamatokkal együtt az 1881. évi 39625 I. M. sz. a. az igazságügyi letétek kezelésé tárgyában kiadott igazságügyi miniszteri rendeletben meghatározott módokat mellett a székeludvarhelyi kir. adóhivatalhoz, mint letét pénztárhoz befizetni.

A kir. törvényszék, mint tkönyvi hatóságtól. Székeludvarhely, 1911. évi február hó 1-én.

Gyarmathy Ferencz, s. k., kir. teséki bír.

Alkalmi butorvétel

a tulproduktiora való tekintettel

SZÉKELY ÉS RÉTI

butorgyárosoknál Marosvásárhely,

Vidékra meghívásra bemutajuk gazdag mintagyűjteményünk

Széchenyi-tér 47 szám

legolcsóbban szereshet be butorszűkségletét.

Hitelképes egyéneknek árfelemlés nélkül részletfizetésre is

Menyasszonyi Kelengyék őrleli választékban

VÉGELADÁS!

Az általán megvásárolt

Szentpétery Gergely-féle áruraktárt

u. m.: porcellán, kőedény, üvegáru, háztartási cikkek, díszműtárgyak és vegyes-áruk míg a készlet tart

mélyen leszállított árak mellett kiadásítottam

hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-6 óráig

Tisztelettel

HEITZ VILMOS

Gál János utóda özég tulajdonosa.

Sörivő közönség figyelmébe!

A jó hírnévben álló Kőbányai Első Magyar Résvény Sörfőzde egy uj minőségű sört főz

Tavaszi részvény sör

név alatt, mely az összes külföldi sörök minőségével versenyez. Ezen sörnek a helybeli piacon poharankénti kimérése kizárólagosan nálam van vasárnap és ünneppanokon. — Kiváló tisztelettel

Sükösd Miklós, vendéglős.

A kőbányai Első Magyar Résvény-sörfőzde és kőbányai Dréher Antal-féle sörfőzde főraktára RÖSLER és GÁBOR cégnél Székeludvarhely helyt és Székeludvarhelyen.

Miért örvend oly közkedveltségnek a TURUL cipő?

mert dacára
jósága, tartóssága és elegáns formáinak a
legolcsóbb hazai gyártmány.

A székelyudvarhelyi főkraktár Kossuth-u. 9. április 1-én

okvetlen megnyílik.

130 saját főkraktár

A nálunk vásárolt cipők javítását
a legjutányosabban eszközöljük.

Heti gyártás 18000
pár.

Eladó háztelkek

A Fűrdő-utcában, Tábori-utcában a Solymosi és Bálint utcák folytatásában háztelkek részlet fizetésre □ ölenként 3-8 koronáig eladók.

Értekezhetni Simó Mátyásnál Bethlen u. 31 szám alatt.

Eladó nyers olajos motor teljesmalom felszereléssel, francia szita stb. Értekezhetni MÁLNÁS GABORNÁL Erdőfüle

Egy jó forgalmu Vendéglő

mely 45 éve áll fenn, a barompiaczzal szemben, sarok ház a vasuti állomás közelében, Betlen-u. 50. sz. a. azonnal bérbé adandó. Értekezni lehet:

Ferencz György vendéglősnél, Székelyudvarhelyt.

Munkás és cseléd közvetítő iroda: Székelyudvarhelyt.

Alolított mély tisztelettel hozom az érdekelt közönség becses tudomására, hogy Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 63. szám alatt Munkás és cselédközvetítő irodát nyitottam, s felkérem úgy a kereskedelmi, ipari gyári, valamint a mezőgazdasági körbe tartozó munkaadókat, hogy az e szakmákba vágó munkásokat, különösen az aratási munkálatokra, kiemelve a székely nép kiváló pontos munkaságát, erélyes és jó magaviseletét tekintve a székelyudvarhelyi munkás és cselédközvetítő iroda által beszerezni sziveskedjenek. Munkás és cselédközvetítő iroda tulajdonosa Janó Ferencz.

„Csak a NAP

Krausz Tamás nagykertészete termel ilyen szép rózsát

Maga törzsi rózsafák, ezek ajdonságok, 2 éves korúknál 10 drb 20 K. Maga törzsi rózsafák 3 éves koronával, csak reglibb, legjobb fajtuk 10 drb 16 K. Bokor rózsák, 2 évesek, csak nyitottak, 10 drb 10 K. Fekete rózsák, 2 évesek, csak reglibb, legjobb fajtuk 10 drb 8 K. Csaszárszegitük, folyton virítók 10 drb 5-10 K. Székelydes mindenben, csapocsiás lelecső, barmantva utánvétel. Kezeskedem bizton fogamzásért, örök vagy jótélelési valamint padona virágzásért Képes árjegyzék díjtalanul.

Krausz T. kivélti kertészete Feketehalom, Brassó mellett.

A jövő szállója!

Mindenki beismerte már, hogy a **Delawareszöllő** csakugyan felülmulhatatlan, bortermő, erős édes bort ad, nem rothad, korán, sem oltani, sem permetezni nem szükséges. A leírását annak, hogyan kell a gyökereztetést elősegíteni, minden vevőnek a szállítványával elküldöm, ezen eljárás mellett mind megfakad. Sima vessző százanként 6 korona. ezer darab 50 koronáért elsőosztály, másodosztály 30 koronáért kiváló tiszta fajban 10% előleggel megrendelhető. Készlet még 26 ezer Jedicška Jstván szállótelep-tulajdonos Zenta.

Sz. 501-1911. végbr.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. cz. 102 § a értelmében ozennel közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszék 1910. évi 5417 számú végzése következtében dr. Pál Ernő ügyvéd által képviselt a sz. udvarhelyi Zálogkölcson intézet betéti pénztár r. t. javára 600 K s jár. erejéig 1910. évi november hó 21-én foganatósított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfogalt és 1175 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: nyereg, kocsi, szánkó, lovak, széna és teherbordó szeker nyilvános árverésen eladotnak.

Moly árverésnek a sz. udvarhelyi kir. járásbíró-ság 1910. évi V. 750/4 számú végzése folytán 600 K tökékevetelés, ennek 1910. évi szeptember hó 12-ik napjától járó 6% kamatai 1/3% váltódj és eddig összesen 113 kor. 52 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Sz.-b tlenfalván 183 sz. a. leendő megtartására 1911. évi április hó 12-ső napjának d. e. 9 órája határidőül kiütöztik, s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a érintett ingóságok az 1881. évi

LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében? készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az előlvezendő ingóságokat mások is le- és felülfogaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi XL. t. cz. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sz.-udvarhely, 1911. márcz. hó 28 án.

Nagy Lajos kir. bir. végrehajtó.

Berkecz János

büdogos Sepsiszentgyörgyön

Templomtoronyok fedését, kijavítását, szabadalmazott bessemer festékekkel való mázolását, a torony falainak közszinre való meszelését utazóállvány segélyével elvállalja bámeilyik vállalkozónál

30-35%-kal olcsóbban.

A legjutányosabb árért készít: **templomtoronyokra, a legmagasabb kéményekre, alacsony és magas épületekre villámhárítókát**, ugyszintén utazóállványal eszközi annak elhelyezését; csatornákat, padlásablakokat, épületek **fehér vagy fekete bádoggal** való fedését izia szerint és legcsejnyebben s azok allandó jószágért felelő séget vállal. idő folytán megavult bázfedelek éi csatornák kijavítását. **T**ovábbá ajánlja: pakfong, réz és fehér bádogból készült munkáit, u. m.: diszmböveket, konyhaszéközeteket, utcai és kocsiámpákat stb. A legjutányosabb árért kaphatók petroleumtartók és petroleumszivattyúk, hitelesített litermértékek minden nagyságban.

Füldöberendezéseket készítek. Füldökádák minden nagyságban készen kaphatók.

Hatminczhárom évi működésem alatt pontos és jó munkáimért számos arany és ezüst érdemjellet és több dicséző oklevéll lettem kitüntetve — A n. é. közönség pártfogását kérve, maradok bazafias tisztelettel

BERKECZI JÁNOS.

Lakás: Sepsiszentgyörgy, Csák-utca 5. szám.

A Lédeczi Schenk Adolf cementgyára ajánlja legjobb minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland cementjét.

Gyári lerakat Székelyudvarhely és vidéke részére **Papp Zakor Endre** vaskereskedőnél Székelyudvarhely

Városi lakóházak felépítését, faépítményeket, átalakításokat, terveket, javításokat, költségvetések készítését minden elfogadható áron felvállaljuk. A t. építető közönség szives pártfogását kérjük.

Tóth és Juhász

kőműves és ácamesterek Betlen-u. 41. sz.

CZELL FRIGYES és FIAI

bortermelők és bornagykereskedők

Medgyes.

Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban.

Hordókban és palackokban.

Kitünő saját termésű vörös borok.

130 saját főktelep a bel- és külföldön

HAZAI GYÁRTMÁNY!

1200 munkás és hivatalnok.
16000 pár heti gyártás.

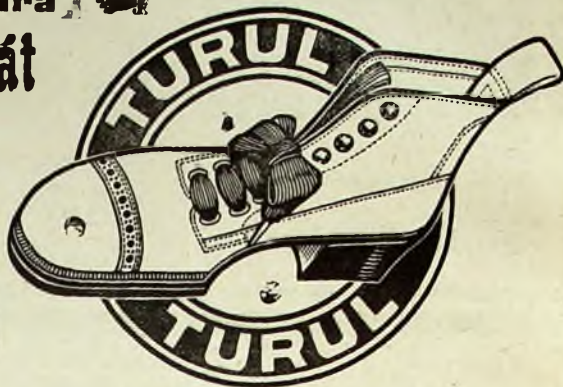
A világhírű **TURUL** cipőgyár Temesvár.

A monarchia legnagyobb cipőgyára

április 1-én nyitja meg fiókraktárát

Székelyudvarhelyen

KOSSUTH-U. 9. SZ. a.

Az állami és megyei tisztviselő uraknak a gyári árakból 5% engedményt nyújtunk
Javítások saját műhelyünkben készíttetnek.

Arverési hirdetmény.

Szentlélek község kocsmaháza 1911. évi április 12-én d. e. 9 órakor 1911. évi május hó 1-étől kezdődőleg három egymásután következő évre a község házánál haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár évi 450 korona, melynek 10% bánatpénz gyanánt arverést vezető kezéhez leendő. Arverési feltételek a községi bírónál megtekinthetők.

Szentléleken, 1911. márcz. 24.

Csomor Gábor, körjegyző

Kegyi Ignác, községi bír.

Sz. 307-911. végül.

Arverési hirdetmény.

Alírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-cz. 102. §-a értelmében ezzel közhírré teszi, hogy a sz.-udvarhelyi kir. törvényszéknek 1911. évi 1317 sz. végzése következtében Dr. Váro Géza ügyvéd által képviselt Spilmann Lázár javára 4700 K. s jár. erejéig 1911. évi. márczius hó 13-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 3781 kor. 93 fill. re becsült következő ingóságok, u. m. vegyes üzleti áruk, berendezések és butorok nyilvános arverésen eladottnak.

Mely arverésnek a sz.-udvarhelyi kir. bíróság 1911. évi V. 159/2. sz. végzése folytán 4700 kor. tőkekövetelés, ennek 1911. évi febr. hó 21-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 246 kor. 53 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Furkuskán id. Dénes Sándor hérbáznál leendő megtartására 1911. évi április hó 10-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kituztuk, és ahhoz a venni szándékozók ezzel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az ériutelt ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 170 és 108. §-saj: értelmében kézpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, azükseg esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen arverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára elrendeltetik.

Kelt Sz.-udvarhely, 1911. évi márcz 20-én.

Nagy Lajos kir. bir. végrehajtó.

THE CAMPBELL

legelsőbb rangú angol motorgyár világhírű
benzinyerőtelj. Motorjai és Lokomobiljai
gázszívógáz- a legártósaabak, legjobb és legegyszerűbb szerkezetűek.

Legelőcsőbb
Legbiztosabb
Zavartalan

üzem

Olasó árak. Kedvező fizetési feltételek. Jótallás minden tekintetben. - Telefon 64-64.

Vezérképviselet:

Korányi Viktor BUDAPEST, VI. Llozt Ferencz-tér 9. szám.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziaszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult közvényénel, oszónál és meghűléseknel.

Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.- és üveglóván minden gyógyszer-tárban kapható. - Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5. neu.

30% megtakarítás!

Szives figyelmébe

Építkezés miatt a raktáron levő

butorkészletem

mélyen leszállított áron kiárulom. Saját érdeke tehát mindenkinek raktáromat megtekinteni.

Alázatos tisztelettel

Balássy Mihály

butor nagyraktáros Kossuth-u. 43.

30% megtakarítás!

Kossuth-utca 43. szám. Végeladás.

A magyar királyi

Államvasutak gépgyára

vezérigényök. képviselete teljes jogu megbizással

A legjobb cséplőgépek.

Malomberendezések. Mindennemű motorok.

Ujdonosság! Szab „RECORD II.” kombinált sorvetőgép. Sorba vet. Sorba trágáz.

Számtalan elismerő levél a világ minden részéből.

Bizományos és kerületi képviselet:

Lányi József, Brassó. Iroda: Hosszu-utca 201. - Telefonszám 382. Intarurban. Bizományi raktárak: Hosszu utca 201. és Vasut-utca 25.

Gépjavitó műhely. - Vevőinnél előforduló javítások díjmentesek.

A sepsiszentgyörgyi műmalmok liszt és terménybizományosa

Terményvásárlás nagyban és kicsinyben.

MASSEY-HARRIS CO R. T. (Északamerika)

Legnagyobb független és kartellen kívül álló arató és fűkaszálo gépgyár.

Szenagyűjtők, szénaforgatók 6 villával, istálló trágyaszárító gépek, tarcsas boronák, rugós boronák, lökapák stb.

A világ legjobb gyártmányai.

Pontos kiszolgálás - V-raenyárak. - Szolid kivétel. Legmesszebbmenő jótallás.

A „Company For. The Traffic Or English Engine Specialista” képviselet gőz teherkocsikban.

Mindennemű automobilon.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú PORTLAND CEMENTET ajánl olosó áron a

PORTLAND CEMENTGYÁR BRASSÓ

Itt helyben kapható RÖSLER és GÁBOR cégénél